

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ז ניסן תשפ"א | דף היומי בבלי: שקלים ט | דף הכולל: פסחים צז.
דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד סימן תקע"ד סעיף ב'.
מוסר: שם עולם - ויש עוד מן הבטלים' עד 'ואף בענינו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'ואמרו רז"ל שאין התשובה' עד 'וכן אמרו רז"ל על אברהם'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

'הטעות המדוייקת' של מנהל החשבונות | הכל קרה בזכות לחיצת יד אחת ושתי טפיחות
שכם | שר"ת בעניני ספירת העומר ממרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א | 2114

נטפי דמע

קשה סילוקן של צדיקים יותר מחורבן בית המקדש

נטפי דמע אחר מיטתו של הגאון הצדיק רבי ירחמיאל קראם זצ"ל

הרב ישראל ליוש

קרוב מאוד כשמדובר בלקרב יהודי...

פעם התייעצתי איתו כיצד אצליח לשכנע הורים לשלוח את ילדם היחיד לשיבה, הם הרי קשורים אליו מאוד, וכלל לא מעלים בדעתם אפשרות שהוא ילון בפנימיה. הוא שאל אותי היכן הם גרים? 'בקריות!', עניתי בפשטות, אינני מבין כלל מדוע מידע זה חשוב, כדי לדעת איך משכנעים הורים לילד יחיד לרשום את בנם לשיבה, 'מה הכתובת המדוייקת?' המשיך ר' ירחמיאל להתעניין. אמרתי לו את הכתובת המדוייקת, והוא נפרד ממני לשלום, למחרת שמעתי שהוא היה אצלם בבית...

בהזדמנות אחרת, התייעצתי איתו בדבר בחור שנאלץ לעזוב את הישיבה, כי הוריו לא שילמו שכר לימוד. אני התכוונתי שיעזור לי להסביר לשיבה שאם יתעקשו על השכר לימוד, הבחור עלול למצוא את עצמו מחוץ לעולם הישיבות, אך הוא היה יעיל עוד יותר ומעשי בתכלית, הוא יצר קשר עם מזכיר הישיבה והעביר לידי את שכר הלימוד לחודשים הקרובים...
הסיפורים הרבים שחוה, והדילמות הרבות ששמע, לא הקהו

יומיים לפני שעם ישראל קיים מצוות 'והגדת לבנך', דור לדור ספרו מעשיו ושחו בנפלאותיו, אב העביר לבנו את סיפור עשרת המכות וקריעת ים סוף, סב למד עם נכדו על מעמד הר סיני, ועל הורתו ולידתו של עם ישראל, נפרדנו ממי שבזכותו נודע לרבים הסיפורים הללו, עשרת המכות, יציאת מצרים ומעמד הר סיני...
נפרדנו ממי שבזכותו לא נגדעה שרשרת העברת לפיד האמונה. אף שהיתה הפסקה קצרה, שְבוּ הבנים להעביר לבניהם אחריהם את מה שסבא של סבא שלהם היה רוצה שיעבור גם אליהם...

נפרדנו מהגאון הצדיק רבי ירחמיאל קראם זצ"ל... רבי ירחמיאל, מורם ורבים של פעילי אחינו, ואני הקטן ביניהם. ואולי יותר נכון לומר, מורם ורבים של כל מי שנשמה של 'קירוב' פועמת בקרבו, כי הוא לימד אותנו מהי מסירות נפש לכל נשמה ונשמה. הוא לימד אותנו שכאשר אכפת באמת מכבוד שמים, לא רואים אף מכשול בדרך. הוא לימד אותנו שהמרחק הרחוק ביותר, הוא

כשאכל אצלי באותה שבת, נוכחתי לראות שהוא מנותק לגמרי מתענוגי העולם הזה, הוא כלל לא שם ליבו לאוכל שהונח בצלחתו, אכל כלא חלי ולא מרגיש, ובכל הזדמנות דיבר דברי תורה על הפרשה, ושמע ובלע כל מילת תורה שנאמרה.

בחודשים האחרונים, נפל למשכב, ויותר מאשר סבל ממחלתו, סבל מהעדר האפשרות לחזק את העולם בדרשותיו. במשפחתו מספרים שהוא הרגיש בלתי יעיל כשאנינו יכול להעניק מתורתו לאחרים, ואינו מסוגל לפעול לקרב בנים לאביהם שבשמים... לפני תקופה קצרה נכנסנו כמה פעילי אחינו לבקרו, ניסינו קצת להנעים לו את שעותיו, שרנו קצת, גם משירי האהובים, אך הוא לא ממש שיתף פעולה, האזין, זמזם, לא יותר. וכשרק התחלנו לומר דברי תורה, הוא התעורר, שם אזניו כאפרכסת ובלע כל מילה. וכשביקשנו ממנו להשמיע לנו דברי תורה, הוא לא רק התעורר, הוא חזר לעצמו, דיבר בשטף ובהתלהבות כמו שר' ירחמיאל יודע...

אינני יכול לשכוח את הוורט שהוא אמר שם, בעצם הדבר תורה האחרון ששמעתי ממנו, הוא כה התאים אז לחייו ולמשנתו, ועתה, לצערנו הרב, הוא מתאים כל כך להסתלקותו, ויהיה זה לעילוי נשמתו...

הוא דיבר על דברי חז"ל: 'קשה סילוקן של צדיקים יותר מחורבן בית המקדש', והסביר: בית המקדש השפיע יראת שמים לכל מי שבא לשם, הניסים שארעו שם ומראה הכהן הגדול והקרבנות הקרינו יראת ה'. הצדיק גם הוא משפיע יראת שמים מיראתו, ומלמד לאחרים דברי תוכחה ומוסר, אלא שבזאת הוא יותר מבית המקדש, בעוד שהוא אינו דומם ומקרין רק למי שבא אליו, אלא הוא יכול לילך ולהפיץ את תורתו ויראתו אף חוץ למקומו, לעם שבשדות ולכל מקום שנקלע אליו. לכן סילוקו של צדיק קשה יותר מחורבן בית המקדש...

רבי ירחמיאל היה דוגמא של צדיק שמפיץ את תורתו חוץ למקומו. לא היה לו בית מדרש, בו הוא נשא את דרשותיו, ומי שרצה לשמוע בא לשם. הוא בא לכל מי שרצה, והפך כל מקום לבית מדרשו, והשפיע מתורתו ומחכמתו...

ואכן סילוקו קשה... קשה למשפחתו ולמאות המשפחות שקירב, קשה לנו תלמידי וקשה לשומעי לקחו. אך המורשת שהשאיר וסדרת ספריו שהותיר, יאירו מעט את חשכת הימים, ובהליכה בדרכו ננוחם...

את חושיו. הוא נשאר תמיד ער ונמרץ, נחוש ונסער בכל ענין ש'כבוד שמים' נוגע אליו...

הוא לא נח ולא שקט כשידע על איזה 'זיכוי הרבים', או ריבוי כבוד שמים שהוא יכול לפעול, עד שעשה ככל אשר ביכולתו, כדי להוציאו אל הפועל.

כאשר נאלץ לשובות ב'בני ברק', כי אשתו תחי' סעדה את אמה ע"ה, לא ניצל זאת למנוחה, אף שעבר עליו שבוע גדוש ועמוס פעילות. הוא היה מחזר אחרי בתי מדרש ושיבות שיוכל לדרוש ולהלהיב את השומעים לתורה ויראת שמים. ולא, לא כי הוא אהב לדרוש, הוא פשוט ראה בזה את שליחותו בעולם הזה, הוא הכיר את כוחו, ומיראת בוראו רצה לנצל זאת למען שמו ית'.

יהיו שיאמרו שהוא היה עניו גדול, אחרים יפריזו ויאמרו שהוא בז לכבוד, ואני אומר שהכבוד לא היה אצלו מושג שצריך אפילו לבזו לו, הוא היה מנותק מהמושג הזה מכל וכל. הדבר היחיד שהניא אותו הוא 'כבוד שמים' ו'זיכוי הרבים', ולמענם הוא עשה הכל, גם אם היה בזה בעיני אחרים בזיון, כי עבורו אין בזיון או כבוד כשמדובר ב'כבוד שמים'...

הוא היה כותב כל דבר תורה ששמע. ובענוותנותו, או כפי שהגדרנו, שרק כבוד שמים הניא אותו, היה כותב גם דברי תורה שהיה שומע מתלמידים מתחילים. לא פעם, ראיתי באירועים של 'אחינו', שתלמידים עלו לשאת דברי תורה ורבי ירחמיאל ישב בשולחן הכבוד וכתב את הוורטים שאמרו...

וכששאלנו אותו למה הוא כותב את מה ששומע, היה עונה בפשטות: 'זה יבוא לשימוש...!'

הוא היה תלמיד חכם ממש, ועל כך יעידו אלפי דרשותיו, שלא היתה אחת מהן שלא היה בה דבר חידוש, וספריו הרבים שהפכו לאבן פינה ויסוד לכל מורה ומחנך, הרוצה לשלב בשיעוריו השקפה ברורה עם אמרה נאה.

זכיתי שהא התארח בביתי באחת משבתות החיזוק הרבות שערך ב'מודיעין עילית'. הוא דרש באותה שבת לא פחות מ25!! דרשות, לפני כל תפילה, באמצעה ובסופה, בבית ראשון ובבית שני, לפני הארוחות ואחרי הארוחות, דרשה לנשים ודרשה לילדים, לבחורים מתמודדים ולבחורי ישיבה מתעלים, הוא דיבר בשפה של כולם, כולם הבינו אותו והוא הבין את כולם, כי מה שדיבר מתוך גרונו, היה אכפתיות, כנות ורצון עז באמת לחזק את כל מי שרק מוכן לשמוע אותו, ובמידה שהדברים יצאו מן הלב, הם נכנסו אל הלב...

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כל בוקר זה היה חוזר על עצמו: "ר' שלום, השכן שלך ממזל סגי נהור, ואתה רואה! נכון, אתה צריך משקפיים עם מספר גבוה... אבל אתה רואה!" ומיד היה מברך בכוונה עצומה 'פוקח עיוורים'

מתחיל בגנות ומסיים בשבח

סבא שלי, ר' שמחה שפירא זצ"ל, היה קצין בצבא הרוסי. פעמיים בימי חייו הוא ניצל בנס בשעה שהתגלגל בפני כיתת יורים והרגו את כל החברים שלו, וכל חייו הוא הרגיש שכל רגע ורגע שהוא חי זה מתנה. הוא לא ידע מה זו עצבות. אנשים עצובים בגלל שחסר להם כסף, בריאות, פרנסה, אבל הוא הרגיש שהכל זה מתנה. בשבועות האחרונים שלו, בגיל תשעים ושלוש, הוא היה בגריאטריה בשערי צדק והיה מחובר למכשירים. שאלתי אותו: סבא, איך אתה מרגיש? אמר לי עם אור מופלא על פניו ובשמחה: "תגיד לי, אני יכול לבא בטענות להקב"ה? שבעים ושלוש שנים קיבלתי במתנה! יש לי אשה, ילדים, נכדים, הכל מתנה! ואני יכול לבוא בטענות?!" כל חייו הוא חי את זה שכל נשימה ונשימה תהלל י-ה.

על דרך זה מתבאר הטעם שבסיפור יציאת מצרים צריכים לפתוח בקושי השעבוד. מפני שבלי לדעת מה היא עבדות, לעולם אי אפשר להבין מה זו חרות. ולכן מזכירים את כל העבדות בליל הסדר, כדי שנבין את גודל החירות.

(מתוך גיליון 'נחל אליהו', שיעורי הרב אליהו דיסקין שליט"א)

מדוע בליל הסדר יש מצוה להזכיר אף את העבדות? מדוע צריכים אנו להזכיר בלילה זה של סיפור הגאולה אף את מה שמיררו המצרים את חיינו?

היה יהודי יקר בבני ברק, יהודי צדיק מהתלמידים של המשגיח ר' חצק'ל זצ"ל. יהודי שהיה חי אמונה, ר' שלום צבי הכהן שפירא. סיפר לי בנו, שהוא היה נוהג לומר כל יום ברכות השחר בבית, ולעת זקנה בשעה שהיה מברך ברכות השחר, היה אומר לעצמו, וכל בוקר זה היה חוזר על עצמו: "ר' שלום, השכן שלך ממזל סגי נהור, ואתה רואה! נכון, אתה צריך משקפיים עם מספר גבוה, ולפעמים גם זכוכית מגדלת, אבל אתה רואה!", ומיד היה מברך בכוונה עצומה: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם פוקח עיוורים". ושוב היה אומר לעצמו: "ר' שלום, השכן בבנין ממזל, ר' שלמה, לא יכול ללכת. הוא מתנייד על כסא גלגלים, ואתה הולך! אמנם עם מקל, אבל הולך!" ומברך בכוונה גדולה: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם המכין מצעדי גבר". וכך היה חוזר על עצמו בכל בוקר, "אתה הולך! אתה רואה! אתה שומע!"

עניינא דיומא - ספירת העומר

האם כשחברו שואל אותו 'כמה סופרים היום', יכול לחשוב 'אני לא רוצה לצאת' ולענות את מספר היום?

לקט שאלות ותשובות בעניני ספירת העומר ממרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א

ש. מה הדין באדם שביום ה' בלילה שכח לספור ספירת העומר ונזכר ביום שישי, אך כבר קיבל שבת. האם יכול לספור, או שזה כבר יום אחר.
ת. מסתבר שיספור.

ש. מה הדין באדם שבא לבית הכנסת לתפילת ערבית ומצא את הציבור בשמונה עשרה והתחיל להתפלל עמם שמו"ע, וכעת לאחר שמו"ע צריך להשלים ק"ש וברכותיה. האם יכול לספור עם הציבור קודם 'עלינו', או שצריך לקרוא קודם קריאת שמע משום תדיר קודם.

ש. מה הדין אם ספר ספירת העומר ותוך כדי דיבור חזר בו משום שחשב שטעה ביום, ולמחרת בלילה התברר לו שלא היה צריך לחזור בו וטעה במה שחזר בו. האם יכול לספור בברכה?
ת. עלתה לו הספירה, וכדמבואר במלחמות סופ"ק דברכות בסוגיה דשכרא דחזרה בטעות לא הוי חזרה.

ש. מה הדין כשאמר את יום הספירה, כגון שאמר לחברו: "היום ל"ג בעומר לא אומרים תחנון", האם יצא ידי חובה בספירה זו, או יכול לספור בברכה.
ת. יצא בדיעבד, ויחזור לספור בלא ברכה.

את מספר היום? האם טוב לעשות כן לכתחילה?
ת. לא טוב לעשות כן לכתחילה, כיון שיש מ"ד שיוצא משום
שאינן צריכות כונה.
(גליון 'דברי שיח' מתוך קונטרס 'פסקי שמועות')

ת. לא הוה תדיר, משום דלא הוה בעידנא כיון שבא לומר עלינו.
ש. במשנה ברורה מבואר דאם ספר וחשב שלא לצאת ידי
חובה יכול לספור בברכה אף באותו יום. האם כשחברו שואל
אותו מה סופרים היום, יכול לחשוב 'אני לא רוצה לצאת' ולענות

יומא דהילולא

**"שמה של האשה היה 'דבורה'. אני זוכר איך
שרבי מאיר הניח את ראשו בין שתי ידי, שם
את הפתק על השולחן והעמיק בקריאתו במשך
דקות ארוכות. לפתע התעורר וקרא בקול גדול...**

לרגל יומא דהילולא של הרה"ק רבי מאיר אבוהצירא ז"ע

זצ"ל שירשמו את שמה של האשה החולה על גבי פתק ויתנו לו.
"שמה של האשה היה 'דבורה'. אני זוכר איך שרבי מאיר
הניח את ראשו בין שתי ידי, שם את הפתק על השולחן והעמיק
בקריאתו במשך דקות ארוכות. לפתע התעורר וקרא בקול גדול:
'עורי עורי דבורה, עורי עורי דברי שיר', כלשון הפסוק בשירת
דבורה אשת לפידות.
"זכורני שבנו של הרב וואזנר הביט אז על שעונו, כנראה
לבדוק אם הברכה תצליח והיא תתעורר באותה שעה בדיוק שבה
אמר את הפסוק.
"אני לא שמעתי עד היום מה היה בהמשך עם אותה אשה, אך
אין לי ספק שברכותיו לא שבו ריקם. מה שרציתי לספר במעשה
זה, הוא על הערצתו של הרב וואזנר זצ"ל את רבי מאיר זצ"ל, ועל
כך שהאמין ללא סייג בכח תפילותיו וישועותיו.

סיפר נאמן ביתו ויד ימינו רבות בשנים, הג"ר יצחק מורסיא
שליט"א ראש כולל 'דברי חזקיהו' (בתוך שיחה עם הרב יעקב
הייזלר שליט"א, התפרסמה ב'המבשר')
"היה זה בט' ניסן תשמ"ג, תשעה ימים טרם פטירתו, כשרבי
מאיר כבר היה מאוד חלש. הגיע בנו של הרב וואזנר זצ"ל בדחיפות
בשליחות אביו, כשהוא מוסר שם של אשה שלא התעוררה
מהרדמה לאחר הניתוח, בצינו שאביו ביקש שהרב יעורר אותה.
"בתחילה ניסה רבי מאיר להתחמק באמרו כי פעם היו לו כוחות
אך היום הוא כבר נחלש מאוד. אך בנו של הרב וואזנר המשיך
להפציר ואמר שאביו ביקש שיעוררה וחייבים להתפלל עבורה.
"כשראה שדבריו לא הועילו, ניגש לרבנית ששהתה אז במטבח
ודיבר עמה שאולי היא תצליח להשפיע עליו. ואכן הרבנית ניגשה
לרבי מאיר והסבירה לו את חשיבות העניין. או אז ביקש רבי מאיר

הסיפור היומי

**אחרי תפילת ערבית ניגש היהודי אל האבא, טפח
על שכמו ואמר: "שמע ידידי, אני לא יודע איך
קוראים לך, אבל אני יכול לומר לך שישבתי פה
מאחוריך כל התפילה ופשוט קינאתי בך..."**

סיפור אמיתי שאירע לפני שלושה שבועות, מפיו של עד ראייה

אבל כדי שתבינו את הסיפור, אני חייב להתחיל מהתחלה.
בבית הכנסת בו אני מתפלל ישנו יהודי יקר, טוב לשמים ונוח
לבריות, שלמרבה הצער סובל מנכות שהתפתחה בהיותו אב צעיר
המנהל בית עם ילדים, חלקם גדולים וחלקם קטנים.
לאחר שהפך למוגבל גופנית, נאלצו בניו לטפל בו, והתחלקו
בניהם בנשיאה בנטל הכבד. הם כולם מאוד מכבדים אותו ומאוד
משתדלים שיהיה לו נוח ונחמד.

ישראל וייס

את הסיפור הבא שמעתי מפיו של יהודי שאני מכיר, והבאתי
אותו בשינוי פרטים, כדי לטשטש את הדמויות, אבל המסר נשאר
עוצמתי וחזק כפי שהיה במקור. וכך סיפר לי בעל המעשה:
לפני שלושה שבועות שעבר ישבתי בבית הכנסת וזכיתי לראות
מחזה מדהים, שטלטל אותי בצורה יוצאת דופן, ונתן לי שיעור
לחיים.

אבל אחד מהם, מטפל בו במסירות יוצאת דופן, יותר משאר האחים.

אף פעם לא ידעתי למה דווקא הילד הזה מטפל בו יותר מהאחרים, אבל זאת המציאות, הוא תמיד התאמץ יותר למען אביו והשקיע בו את כל הנשמה.

אבל מה?

זה השפיע עלינו.

יכולת לראות שהילד הזה פחות מחייך, הוא יותר רציני, הוא יותר ביישן מהרגיל, ותמיד כשהוא סוחב את אביו, פניו סמוקות מבושה.

הוא היה מעדיף שאף אחד לא יראה אותו גורר את אבא שלו ברחובה של עיר ומביא אותו לבית הכנסת.

תמיד ריחמתי עליו, הבנתי את הכאב שלו, אבל לא ידעתי איך אני יכול לעזור לו. וכי אוכל לרפא את אביו?

אז מה קרה לפני שלושה שבועות?

ביום בהיר הגיע אורח לבית הכנסת שלנו, אורח פורת, לא אחד מבני הקהילה ולא מישהו שמכיר את הקהילה שלנו.

סתם יהודי מעיר אחרת שנקלע לאזור בדיוק לתפילת מנחה וערבית, וראה את הילד הזה כשהוא מביא את אביו לתפילה, פותח לו סידור ודואג לו לכוס תה ולגמרא, בין מנחה לערבית.

אחרי תפילת ערבית, ניגש היהודי אל השניים, אל האב והבן. הוא טפח באהדה על שכמו של האב הנכה, ואמר לו:

"שמע ידידי, אני לא יודע איך קוראים לך ומאיזו מחלה אתה סובל, אבל אני יכול לומר לך שאני ישבתי פה מאחוריך כל התפילה ופשוט קינאתי בך..."

היהודי תלה בו עיניים משתוממות: "אתה מקנא ביי? למה?! אה, בטח בגלל שאני בעל ייסורים גדול... אה?..."

הוא חייך חיוך עצוב כאומר, 'אם רק הייתי יודע כמה הייסורים גדולים לא היית מקנא ביי...'

אבל האורח דחה את הרעיון על הסף: "חלילה לי", הזדעק, "איני מקנא בייסורים שלך ולא בייסורים של אף אדם בעולם. כבר אמרו חז"ל "לא הן ולא שכרן". אני לא רוצה ייסורים, ואני לא בדרגה שאוכל לקבל אותם באהבה. אני מתפלל שגם לך לא יהיו ייסורים בכלל ושתבריאת ותהיה כאחד האדם."

"אז למה אתה מקנא ביי", שאל הנכה...

כאן הרים האורח את קולו כדי לוודא שבנו של הנכה שומע אותו היטב...

"אני מקנא בך שיש לך כזה ילד מיוחד!", הוא אמר לו.

"איזה ילד נפלא", הוסיף האורח בקול גדול. "תראה איזה כיבוד אב. וכי קלה היא בעיניך? אתה יודע איזו זכות עצומה זו לגדל כזה ילד בבית? הוא בוודאי מחזיק על כתפיו לא מעט מהצרות של עם ישראל שנמנעו בזכות מסירות הנפש העצומה שלו לכיבוד אב..."

האב זרח מאושר וגם הילד לא ידע את נפשו מרוב שמחה. המחמאה היתה בדיוק במקום והרעפה טללי נוחם על פצעי הנפש שנגרמו מהבושה שחש הילד כשחש את אביו ברחובה של עיר...

אבל האורח לא הסתפק בכך:

"אבל אתה יודע ממה הכי התלהבתי?", הוא הוסיף בטון דרמטי

וצופן סוד....

"ממה הכי התלהבת באמת?", שאל האב המאושר.

"אני התלהבתי מזה שהבן שלך עושה את זה בשמחה! אני רואה אותו לוקח אותך ומחייך, יש לו סבלנות ואורך רוח, הוא לא עושה את זה רק כי הוא חייב, רואים עליו שהוא עושה את זה מתוך רצון, מתוך שמחה של מצווה, כי הוא מבין שיש לו זכות גדולה וכי הוא מבין שכל תנועה וכל מאמץ שלו זאת מצווה עצומה, וכנראה שהוא גם מאוד אותך, את אבא שלו!!! אין לי הסבר אחר.

"תראה איך הוא מחייך כל פעם כשהוא לוקח אותך, מזה אני ממש יצאתי מהתפעלות.

"ישבתי כאן מאחוריהם ולא גרעתי עין מהילד הזה, איך הוא שמח לקיים את מצוות כיבוד אב... אחחח. הלוואי שאזכה גם אני לחנך את הילדים שלי כל כך טוב כמו שאתה מחנך אותם."

האורח טפח שוב על שכמו של האב, הפעם הרשה לעצמו לטפוח בעוצמה רבה יותר... הוא גם ניגש את הבן ולחץ את ידו בחמימות.

"אני רוצה להודות לך", אמר לילד, "לימדת אותי שיעור בהלכות כיבוד אב. אני יוצא מכאן ומתקשר להורים שלי, לשמח אותם. אני מקבל על עצמי להכפיל את מספר הביקורים שלי אצלם בעזרת ה', ולהקפיד להתקשר אליהם יותר. בזכותך. זה אתה לימדת אותי!"

האורח יצא מבית הכנסת ונעלם לו מהמולת הרחוב, ואני ישבתי בצד וחשבתי לעצמי, איזה אדם נפלא. הוא בא רק לרגע אחד וזכה ולשמח את האב השבור והרצופ ואת הבן האומלל שכל כך מתבייש באבא הנכה שלו, למרות שהוא מתאמץ לעזור לו ככל יכולתו.

סיפור יפה, נכון?

אז זהו, שעוד לא הגענו לנקודה העיקרית שלו!

בימים שלאחר מכן, ראיתי שחלה תפנית עצומה בצורה ההתנהגות של הילד. הוא לקח את אביו עם גו זקוף! עם חיוך מאושר! עם ביטחון עצמי בריא! ראיתי שהוא מדבר עם אבא שלו ושניהם צוחקים ושמחים, כל התקשורת ביניהם השתנתה ונהיתה שמחה יותר.

התברר לי למפרע שהאורח לא רק החמיא להם ושימח אותם, הוא גם לימד אותי איך להשפיע טוב לאנשים סביבי, ואני בהחלט משתדל ליישם את השיעור הזה בשטח.

בתוך זמן קצר החדיר האורח בילד תחושת כבוד וגאווה על כך שהוא זוכה לכבד את אביו יותר מכל שאר בני גילו.

הוא לא סתם ילד כמו כל הילדים! ילד שיש לו אוצר ענק בבית! יש לו אבא נכה, והוא זוכה לקיים מצוות כיבוד הורים כמו שאף ילד אחר בן גילו אינו זוכה...

כל ההסתכלות שלו על עצמו ועל אביו השתנתה.

וכל זה קרה בזכות לחיצת יד אחת ושתי טפיחות שכס שקיבלו הוא ואביו מאותו אורח פלאי, שעד עכשיו אני חושב שאולי הוא היה אליהו הנביא....

האברך ניסה להתעניין אצל חברו מה פתאום הוא מתקשר אליו עם הצעה כזו? - האם הוא בעל רוח הקודש? האם כך ציוה עליו בעל החלומות בחזיון הלילה?... והרי זהו בדיוק הסכום לו הוא זקוק

רוב נסים הפלאת...

לה שמכיון שקשה ומסובך להחזיר את הגלגל אחורה, אז שישאר כבר לחודש הבא. את התשובה הזאת היא ממש לא אהבה, כי הם רגילים 'לגמור את החודש' ולחיות את חייהם בהשגחה ושימת לב, וכידוע מנהגו של כסף מיותר לברוח מבין האצבעות. אולם כשסיפרה זאת לבעלה שליט"א הוא קפץ ממקומו בהתפעלות... בדיוק עכשיו החברותא שלו נזקק בדחיפות לסכום כסף, בדיוק בגובה המשכורת! הוא נתן לו את הסכום הזה בהלוואה ליומיים עד שיצטרכו את הכסף, והנה עכשיו הם יכולים בקלות להאריך לו את זמן הפרעון בעוד חודש, וכך הלה מצידו יחנה מהלוואה ארוכה ונוחה, והם לא יגררו לבזבז את הסכום שנועד לכלכלה החודשית. וכמה פלא יש בדבר, כיצד גלגל הקב"ה טעות במשרדי הנה"ח של הסמינר של רעייתו של החברותא של הלווה, בדיוק באותו סכום שלו נזקק!

העובדה השלישית ארעה באברך שהיה צריך להשיג בדחיפות 10,000 ש"ח תוך חצי שעה. הוא ירד מההסעה של הכולל ושאל תיכף את האברך הראשון שנקרה בדרכו אולי יש לו להלוות לו סכום גדול. אך בשניה שסיים את בקשתו, הוא תפס את עצמו שזה 'לועג לרש' ממש, כי לפני חודש אותו אברך סיפר לו שמצבו דחוק ובקושי מצליח להשיג את מחייתו, ואיך כעת הוא מבקש ממנו הלוואה של סכום גדול? אבל את הנעשה אין להשיב, הבקשה כבר נאמרה. אך הנה הוא שומע תשובה מפתיעה: "כן, בוודאי יש לי! וכי אינך יודע שאני היום הגביר של העיירה?... רעייתי ילדה בשעטומ"צ ונכנס לנו מביטוח לאומי בבת אחת שלש משכורות"... עכשיו כדאי לשמוע היטב את צירוף המקרים: (א) בדיוק יום קודם לכן, אותו אברך חיפש גמ"ח שיקבל ממנו את המשכורות למשך חודש או חדשיים. ניסה בשלשה גמ"חים וכולם סירבו לקבל ממנו, בגלל שהתקופה קצרה מדי... (ב) עדיין נותרה בעיה: לאברך המלווה לא היתה ויזה והוא גם לא נהג להסתובב עם צק'ים... אז איך יעביר את הכסף לחברו, הזקוק לו באופן מיידי בתוך חצי שעה? אך הנה לפתע הוא נזכר שיש בכיסו צ'ק בודד, שאותו הביא היום כדי להעביר סכום לאברך מסוים שמלגת בין הזמנים שלו נכנסה בטעות חודש קודם לכן לחשבוננו שלו... ובכן, בתוך כמה רגעים אותר אותו אברך, שהסכים בחפץ לב לדחות ביום אחד את קבלת המלגה, וכך בתוך חצי שעה היו בידי של מיודענו 10,000 שקלים, בלי ערבים ובלי ריצה אחרי גמ"חים בצירוף מקרים נפלא ביותר.

(מאמרי 'עינינו גל' - מבין כתלי ישיבת מיר)

חודש ניסן נקרא על שם הנסים שארעו בו, כלשון הפייטן שאומרים בליל הסדר: "אז רוב נסים הפלאת בלילה", ומונים שם הרבה נסים שארעו בחודש ניסן. הרמב"ן אומר שמתוך הנסים הגלויים אדם מודה בנסתרים; אם כן, דבר בעתו מה טוב להראות מקצת מן הנסים שמגלגל השי"ת למשפחות עמלי התורה, כדי להתחזק ולהאמין שצנצנת המן ממשיכה עדיין להוריק את שפעה למקבלי התורה שבכל דור ודור.

נביא כאן שלוש עובדות מכלי ראשון שארעו עם אברכים יקרים שליט"א, והצד השווה שבהם, שאירעו למגלגלי חובות. ואע"פ שמן הראוי לברוח מהחובות כמו מאש, אבל לפעמים ההכרח לא יגונה ואף ישובח, וצריך בזה תבונה וסייעתא דשמיא מרובה.

עובדה ראשונה שמעתי שבער מאברך יקר מאד שליט"א. אברך זה נזקק להרחיב את דירתו אחר שכבר לא הצליחה להיות מעט מחזיק את המרובה, והנה הוזקק לפתע להשיג 5000 שקלים נוספים, וכבר נגמרו לו כל הרעיונות ולא מצא שום עצה איך להשיג במהירות את הסכום הזה. נשא עיניו למרום שיעשה עמו הקב"ה נס ופלא, כי הרגיש שכבר הגיעו מים עד נפש ואינו מסוגל להשיג זאת בדרך טבעית.

והנה בעודו חושב ומהפך בענין, מתקשר אליו ידיד נאמן, ומספר לו שהוא מעוניין להלוות לו 5000 ש"ח! כן, בדיוק אותו סכום שהיה זקוק לו!... מיודענו ניסה להתעניין מה פתאום הוא מתקשר אליו עם כזו הצעה, האם הוא בעל רוח הקודש, או שמא בחזיון הלילה ציוה עליו בעל החלומות להתקשר אליו עם הצעה כזו?... הרי זהו בדיוק הסכום לו הוא זקוק, במענה לשאלתו, שח לו החבר סיפור מוזר מאד: "מכיר אני זוג צעיר שהתחתן זה עתה. אתמול בלילה הם התקשרו אלי, שהם מבינים שיש לי גמ"ח כספים ומעוניינים להפקיד אצלי את הכספים שקיבלו בחתונתם. האמת היא שאין לי גמ"ח, אולם הייתי זקוק לסכום מסויים בשבילי ובשביל אבי שיחי, והתרתי לעצמי לאשר על קיומו של גמ"ח שבבעלותי. הם המשיכו להתעניין האם אני מלווה גם לחברים, ובאותו רגע עלה בדעתי השם שלך... ואמרת: כן, גם לחברים! אז עכשיו, הנה אני מתקשר אליך להלוות לך, כדי שיהיה לסכום שקיבלתי מהזוג הצעיר 'תורת גמ"ח'..."

העובדה השניה היתה לפני חודש. מורה באחד הסמינרים בירושלים גילתה כי בטעות נכנסה לחשבונה משכורת חדשית כפולה. מיד נכנסה להנהלת חשבונות ודיווחה על הטעות, אך הודיעו

מתי יש להקפיד בסיפור לשון הרע לתועלת, שיהיה דווקא בפני שלושה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

בביאורים ומוספים מציינים, כי זאת דווקא כאשר התועלת היא בפרסום הדברים [וכלשון החפץ חיים בסעיף א' - "כדי לעזור לאשר אשם לו ולגנות המעשים הרעים בפני הבריות"], אבל כשהיתר הוא לתועלת אדם מסוים, ודאי שצריך להקפיד שלא ישמעו זאת אנשים נוספים מלבד מי שנצרך לתועלת (שיעורים בחפץ חיים).

בסעיף ח' מוסיף החפץ חיים, כי אם יש עליו אימה מן האיש ההוא שמדבר עליו, אפשר שיש להקל שיוכל לספר הדבר אפילו שלא בפני שלושה.

עוד מציינים בביאורים ומוספים, כי כשהתועלת היא להציל מנזק ממשי, כגון שעומד לחרפו, ורואים כולם שכוונתו בסיפורו רק לתועלת, כתב בבאמ"ח להלן (ס"ק לה) שאין צריך לספר הדבר בפני שלושה.

בסעיף ז' (כלל י' מהלכות לשון הרע) הנלמד היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', מבאר רבנו את התנאי השלישי להיתר לספר לשון הרע על אדם שעשה עוולה לרעהו "כדי לעזור לאשר אשם לו ולגנות המעשים הרעים בפני הבריות" - שיוכיח קודם את הנידון. וכותב ה'חפץ חיים', כי זאת דווקא בסתמא, אך אם הוא יודע ומכיר בו שלא יקבל תוכחתו, אין צריך להוכיחו.

בנוסף, עליו לספר את הדברים בפני שלושה, כי אם יספר בפני אחד או שניים בלבד, ייראה שהוא מתכוון שלא יגיעו הדברים לידי הנידון, משום שהוא רוצה להחניף לו ולגנוב את דעתו, ורק בסתר הוא מגנהו, ונראה כנהנה בסיפור לשון הרע על חברו [ובכך שהוא מביא עצמו לידי חשד מהשומעים, הוא עובר באיסור אבק לשון הרע - ביאורים ומוספים].

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מתי אמר הגראי"ל שטיינמן לאחד מנכדיו שיפנה לסבו השני?

שקלים דף ט

והייתם נקיים מה' ומישראל

יחד כשהמדובר בממון של ציבור, כדי לא יבואו לידי חשד ויקיימו מצות "והייתם נקיים מה' ומישראל". דוד המלך ע"ה אומר: "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו - נקי כפים ובר לבב", נקי כפיים זו דרגה גבוהה, וצריכים להתרחק מידי נסיון כדי שלא יבואו לידי בזיון.

(לב ישראל)

הגראי"ל שטיינמן זצ"ל אמר פעם לתלמידו 'שמעולם לא חנף לאיש'. הוא היה מחלק מאות אלפי דולרים בחודש למוסדות וכדו', תמיד נזהר שח"ו לא יהיה בזה טובת הנאה שלו. מאות אלפי דולרים הסתובבו בביתו ולעצמו חי בקבא דמוריקא, וגם עבור צאצאיו לא ביקש דבר. ומעולם לא ביקש משרה וכדו' לצאצאיו ולמרות שיכול היה לבקש בחינוך העצמאי וכדו'. ופעם הרבנית שאלה אותו למה לא מבקש שיכניסו את בנו למסור שיעורים. ביש"ק? אמר לה שמעולם לא ביקש כגון דא, ומה שנותנים נותנים. סיפר אחד מנכדיו, שכאשר הגיע אליו אחד מראשי החינוך העצמאי, רצה הנכד להשיג טובת הנאה לאשתו, ושאל אותם יכול לבקש ממנו? וכמובן לא שהסבא יבקש, אלא שזה יהיה בבית שם ויהיה לכך השפעה. אמר לו הגראי"ל שילך לסבא השני לבקש זאת. וענה הנכד בתמיהה: הרי הסבא השני נפטר. אמר לו הגראי"ל גם אני לא הייתי צריך להיות פה, ומה נראה לך שהקב"ה השאיר אותי כדי שאשיג משרות לנכדי?

(כאיל תערוג)

כתב הטור (י"ד סי' תז) 'גבאי צדקה הכשרים אין מדקדקין אחריהם, ומכל מקום כדי שיהיו נקיים מהשם ומישראל טוב להם שיתנו חשבון. וכתב שם הב"ח 'כדי שיהיו נקיים מהשם ומישראל - זה לא נמצא בפוסקים, ואולי למדו ממשה רבינו ע"ה, שנתן חשבון בנדבת המשכן, כי מי כמוהו נאמן ביתו - ונתן חשבון, כדי שיהיה נקי מה' ומישראל'. האור החיים הקדוש (שמות לח כא) מדקדק ממה שכתוב "אשר פוקד על פי משה" - שהפקודה לא היתה מאת השם, כי באמונה הם עשו. אלא 'אשר פוקד על פי משה' - משה הוא שדרש לערוך חשבון מפורט, כדי שלא יטילו חשד בניהול ההכנסות וההוצאות שנעשו בהקמת המשכן.

הגה"צ רבי ישראל סלנטר זי"ע דיבר על מה שאמרו חז"ל במסכת בבא בתרא (קסה.) אמר רב יהודה אמר רב: "רוב בגזל ומיעוט בעריות". הנה בדיני עריות יש איסור 'יחוד', אסור להתייחד עם האשה מחשש שמא יתגבר עליו היצר הרע ויבוא לידי עבירה. אבל אם נמצאים עוד אנשים שם אין חשש, כי מחמת הבושה יתחזק ויתאמץ להתגבר על תאוותו, וכמו שאמרו חז"ל: "והלואי שיהא מורא שמים עליכם כמור אבשר ודם".

והשתא נחזי אנן: אם באיסורי עריות, שחז"ל העידו שרק מיעוט עלולין להכשל בהם, עם כל זה גזרו חז"ל על איסור יחוד שלא יבוא להכשל, קל וחומר בדיני ממונות שרובם נכשלין בגזל, כמה גדרים וסייגים צריך לעשות כדי שלא יבוא להכשל בממון שאינו שלו. וכל שכן שיש להשתדל לצרף כמה אנשים כשרים

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

מדוע מותר לחתן ולכלה לצום בראש חודש ניסן?

באב, או בט"ו בשבט, אסור להם לצום. ויש אומרים, שבכל הימים שאין אומרים בהם 'תחנון', כגון ל"ג בעומר, והימים שבין יום הכיפורים לסוכות, אינם צריכים לצום. וכן אם יום חופתם חל בראש חודש, אסור להם לצום, אך אם אירע כן בראש חודש ניסן - שבו מתו נדב ואביהוא בני אהרן - נהגו לצום.

[שו"ע תקעג, א, א"ר ב, משנ"ב ח-ט, ושעה"צ ד; ביאורים ומוספים דרשו, 9; וראה משנ"ב תקסב, יא]

מנהג ישראל מימות עולם, שהחתן והכלה צמים ביום חופתם, כאשר החופה ביום; או ביום שלפני ליל חופתם, כאשר החופה בלילה. וטעם המנהג, משום שביום זה מוחלים להם על כל עוונותיהם, והוא כעין יום הכיפורים עבורם; או כדי שלא ישתו יין וישתכרו, ואז לא תהיה דעתם צלולה בשעת עריכת החופה והקידושין.

וחתן וכלה שיום חופתם חל בחנוכה, בפורים, באסרו חג, בט"ו

מדוע מוחלים לחתן ולכלה את כל עוונותיהם?

שותפותה בקיום המצוה. ונחלקו פוסקי זמננו, אם מחילה זו היא אף דווקא כאשר החתן והכלה שבים בתשובה על עוונותיהם, וכמחילת העוונות ביום הכיפורים, שנפסק להלכה כדעת חכמים, שאינו מכפר אלא לשבים בתשובה; או שמחילה זו היא אף ללא תשובה.

[ביאורים ומוספים דרשו תקעג, 8-7; שו"ע תרו, ו]

כאמור, ביום החופה מוחלים לחתן ולכלה על כל עוונותיהם. והסיבה למחילת העוונות - יש אומרים שהיא מפני שעד לחופתם נחשבים החתן והכלה כ'חצי גוף', ועל ידי חופתם נעשים כגוף אחד שלם, והרי הם כבריה חדשה.

ויש אומרים שהמחילה היא מפני המצוה הגדולה של הקמת בית בישראל, לקיום מצות פריה ורביה; ולמרות שהכלה אינה מצווה במצוה זו, יתכן שהסיבה למחילת עוונותיה היא מפני

האם חובה לאכול בשר בשבת וביום טוב?

בשבת עצמה, וכדין התרת נדרים בשבת, שמוותרת כאשר היא נעשית לצורך השבת.

וכמו כן, אכילת בשר ביום טוב, יש בה מצוה מחמת מצוות השמחה; ואף שעיקרה של השמחה באכילת בשר ביום טוב, הוא בבשר קרבנות השלמים בזמן שבית המקדש קיים, מכל מקום, אף באכילת בשר בזמן הזה יש שמחה, ולכן יש בה מצוה.

[משנ"ב תקעב, ו; ביאורים ומוספים דרשו, 7-6]

אכילת בשר בשבת וביום טוב, אינה חובה; ולכן, אדם שנדר שלא לאכול בשר במשך תקופה מסוימת, אין להניח שכוונתו לימות החול בלבד, והנדר חל אף על השבתות וימים טובים שבתקופה זו.

אולם, למרות שאין אכילת הבשר בשבת חובה, יש בה מצוה; ולכן, מי שנדר שלא לאכול בשר בשבת, מתירים לו את הנדר

* מה שכתבו הראשונים על דרכי התיקון לחטאים באמצעות סיגופים, נועד למי שאינו עמל בתורה; אבל העמל בתורה, נטהר על ידה, כי היא כמקוה טהרה, וכאש השורפת כל 'בליעת' איסור שבכלים.
* בן בגיל שתים עשרה שנה ויום אחד, ובת בגיל אחת עשרה שנה ויום אחד, שנדרו נדר, ובדקו ומצאו כי הם מבינים את ענין הנדר, הנדר חל מדאורייתא, למרות שהם עדיין 'קטנים'.
* אדם נאמן להעיד על אדם אחר שהוא בנו, ושהוא בכור. וכן נאמן להעיד כי הגיע לגיל שלוש עשרה ונעשה 'גדול', וחייב בכל המצוות. אולם, אדם זר, אינו נאמן להעיד על כך לבדו, ללא צירוף עד נוסף.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לתקן את המקור בחול המועד כאשר ניתן להשתמש במקור של השכנים?

ישירות לאכילה, ואף מקור, שרק מונע את קלקול המאכלים - נחשבים כמכשירי אוכל נפש. ומי שנשברו והתקלקלו כלים אלו שברשותו, ואין ברשותו כלים חלופיים, מותר לו לתקנם אף אם יש באפשרותו להשיגם בהשאלה משכנים.

[שו"ע תקמ"ז רח, משנ"ב יח רכח, ושעה"צ כג-כד; ביאורים ומוספים דרשו, 14]

מלאכות 'אוכל נפש' ומכשירי אוכל נפש, מותר לעשותן בחול המועד, לצורך המועד, אף באופן של 'מעשה אומן', ואף בטירחה יתרה; (ויש שאסר בטירחה יתרה). כמכשירי אוכל נפש נחשבים כל הדברים המכשירים אוכל לאכילה, כגון תנור אפייה, סירים, מחבתות, סכיני חיתוך. ואף מערבב (מיקסר), שבדרך כלל אינו מכשיר את האוכל

הלוח היומי

י"ז בניסן | רבי שלמה ב"ר משה זולבה
זצ"ל, משגיח ישי' באר יעקב, גב"ש ודבר
ירושלים ובעל 'עלי שור', 'זריעה ובנין בחינוך',
'האדם ביקר', 'המצוות השקולות' ועוד

יארצייט:

תל"ג: רבי ראובן ב"ר האשקי הכהן כ"ץ זצ"ל, מפראג, בעל ילקוט ראובני.
תרי"ז: רבי יהודה ב"ר שמואל ביבאס זצ"ל, מקורפו, בעל 'אנשי חיל'.
תרל"ד: רבי ירמיהו ב"ר בנימין זאב וולף לעוו זצ"ל, אב"ד וורבוי ובעל 'דברי ירמיהו'.
תרמ"ה: רבי יצחק ב"ר מרדכי (המגיד מטשערנוביל) זצ"ל, מסקווירא.
תשי"ח: רבי יואל צבי ב"ר יעקב משה רוט זצ"ל, בעל 'מעט צרי'.
תשל"ה: רבי משה מרדכי ב"ר אברהם יהושע העשל זצ"ל, מקופיטשניץ.
תשמ"ג: רבי מאיר ב"ר ישראל אבוחצירה זצ"ל, מאשדוד.
תשס"ה: רבי שלמה ב"ר משה זולבה זצ"ל, משגיח ישי' באר יעקב, גב"ש ודבר ירושלים ובעל 'עלי שור', 'זריעה ובנין בחינוך', 'האדם ביקר', 'המצוות השקולות' ועוד.
תשס"ט: רבי יהודה ב"ר שמעון זיידל שפירא זצ"ל, מראשי כולל חזו"א. ובתשע"ב, נפטר בנו רבי יחיאל צבי זצ"ל, ראש כולל טל תורה - סלבודקא י-ם.

יארצייט המשגיח הגה"צ רבי שלמה ב"ר משה וולבה בעל ה"עלי שור"
מה אתה חושב כשאתה אומר בעזרת ה'?

הגר"ש וולבה אמר: אנחנו אומרים "אם ירצה ה', בעזתשם" (בעזרת ה') מבלי לחשוב כלל. פעם באתי ל"חזון איש" בקשר לאיזה ענין, והצעתי לפניו את דברי, והוא הקשיב, אחר כך הוא פנה אלי ואמר "אין לי שום ספק שהישוב במרומים יעזור לך". הוא אמר את הדברים עם כזו חיות וכזו בטיחות שאחרי שלושים שנה עדין נשאר הרושם אצלי.

(אבני שלמה ח"ב עמ' סג)

בעת שאנו אומרים "בעזרת ה'" נשתדל לחוש שאנו מצפים באמת לעזרתו יתברך, ורק עם סייעתא דשמיא נוכל להצליח

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il